2. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1721 ՈՒՐԲԱԹ 1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1904 14 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1904 Ն. Տ.

10 ՓԱՐԱ

ՏԵՂԻ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿՕՆԱՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
20, ՊԱՂԱ ԱԼԻ ՀԱՍՏԷՍԻ, 20
Կ. ՊՈԼԻՍ

ՍՈՒՐՏԱՆԴԱԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ارمنيجه سورهانتاق غزتهسى صاحب امتيازى د. جوبانيان
باب عالى جاده سى نومرو ٢٠

DIRECTION DU JOURNAL ARMÉNIEN
SOURHANTAG
20, Avenue de la S. Porte
CONSTANTINOPLE

ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ ԸՍԴ ՀԱՅԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԱՑՍԻՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՂԱՏԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
12 ամիսք ԿԱՆԽԻԿ ղր. 75
6 » » » 40

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսք կանխիկ ղր. 100
6 » » » 50

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՑ
12 ամիսք ԿԱՆԽԻԿ Ֆրգ. 22
6 » » » 11

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԿՈՆՍԹԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ
ԱՄԷՆ ԱՄՍՈՑ
10 ԹՒՆ 20ԻՆ ԵՒ 30ԻՆ

ՀԱՆՈՒՅԱՒՄԻ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 գր.
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

ՕՐԱՑՈՅՑ

ԱՏՕ ՕՐՈՒՆ

1904

ՀԻՆ ՀԱՇՈՒԱՐ — ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1 ՈՒՐԲԱԹ
Պահք. Ծն. Անանիայ առաքելոյ
ՆՈՐ ՀԱՇՈՒԱՐ — ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 14
ՅԱՐՈՒԹԱԿԱՆ — ՇԱԲԱԹ 5
ԿԷՍ ՕՐ. — Ծրք. 6.28 Եր. 6.34

ՊԱՏՄԱԿԱՆ.—1876 Հոկտ. 1ին կը բացուի Գերպէրեան վարժարանը Գատըգիւղի մէջ, ուրկէ փոխադրուած է Սկիւտար։

—1881 հոկտ. 1ին կը բացուի Սանասարեան վարժարանը Էրզրումի մէջ։

ՔՐՈՆԻԿ

«ԱՂՔԱՏԻՆ ԼՐԱԳԻՐԸ»

«Աղքատին լրագիրը»... սպասելա՜բար չէք գիտեր թէ ո՞րուհետ աղքատն լրագիրը։ Ահա վերնագիրը կարդալով թերեւս մեր օրաթերթերուն վրայ խորհիք, բայց զուր տեղը մի՛ յոգնեցնէք ձեր ուղեղը։ Մենք ալ մի՛ զննեցնէք ձեր ուշադրութիւնը մի՛ զբաղեցնէք, ոչ իսկ գաւառացին մը ոչ իսկ գիւղացի մը։ Ամէնն ալ գիտեն զայն, ամէն ոք կը ճանչնայ զայն, ամէն ոք կ'իմանայ, ամէն ոք կը տեսնէ ու կը անդրկայնչէ։ Դրացիդ անտուկը քանի մեռք ձերմակեղէն դըստուիլը կրնաս հանկնալ անկէ. յաճախ ննջասենեակիդ գաղտնիքներուն իսկ կը հմտանիցէ, ու ապահովաբար քեզմէ չատ ազէկ գիտէ թէ մատակարարդ օրական քանի՛ դրուշ կը խորէ քու դրամէդ։ Ազգականդ կամ զաւկիդ տունէն դուրս, նոյն իսկ տան մէջ անցուցած կեանքին նկատմամբ քեզմէ չատ լաւ լուսաբանուած է, և թերաբանական ամենապարզ խնդրի մը պէս կրնայ լուծել գործառնութիւններուդ գաղանիքը։

Ասկի տարօրինակը կայ։ «Աղքատին լրագիրը» ճիշդ ինծի ու քեզի պէս կը չ՛չէ, կը խօսի, կը խնդայ կամ կուլայ։ Մեզի պէս երկու ոտք ունի երկու ձեռք, քիթ մը, երկու աչք, բերան մը, գլուխ մը, երկու ականջ։ Տակաւին մեզի պէս կը հագուի, կը քալէ, ուզած ատենը կրնայ վազել եւ կամ կառք նըստիլ, պայմանաւ որ դրամ ունենայ։

Հասկնա՞ք վերջապէս թէ ի՛նչ է «աղքատին լրագիրը»։

* * *

«Աղքատին լրագիրը» այն բան մը չունցող բայց ամէն բան գիտցող երկոտանին է, որուն համար՝ գաղտնիք ըսուածը գոյութիւն չունի։ Ընդհանրապէս անգործ, ժամանակ սպաննելու հատուածա մարդ մըն է, որ ձանձրոյթի ժամուան մը մէջ կը ծնի, որ ձանձրոյթի կեանք մը կ'անցընէ, հետեւաբար յաջողունապէս ձանձրոյթին դէմ մաքառելու դատապարտուած կը մնայ, եւ ձանձրոյթէ ազատ ու համր ի՛նչ աւելի լաւ քան իմ ու քու կեանքիդ, սատր կամ անոր գործերուն, դրացիին կամ թաղեցիներուն նկատ ու կացին պրպտումը։ Զբաղումը մի՛ հետաքրքրական է, մի՛ հաճոյալի, եւ մի՛ մանաւանդ ժամանակ անցընելու համար լաւագոյն, անգերազանցելի միջոց մը։ Այդպէս ամէն բան պրպտելուն, ամէն բան գիտնալուն եւ ամէն բան յայտնելուն համար է որ «աղքատին լրագիրը» կը կոչուի։ Ես եղակի կը նշանակեմ վինքը, բայց իրականութեան մէջ իր տիպարը մէկ հատ մը չէ, երիւս հատ չէ։ Տարիւր եւ աւելի մարդոց մասները քիչ կուգան անոնց թիւը գտնելու համար։ Գրեթէ ամէնքն ալ իրարու կը նմանին, միեւնոյն մտքին ու գատողութեան տէր, միեւնոյն նախասիրութեանց եւ հակումներուն անձնատուր, միեւնոյն հոգւով ու սրտով։ Ուշագրաւ մարդիկ են ամէն բանէ առաջ. կ'ալարէ զանոնք ներկայացնել ա՛յնպէս, ինչպէս կը յայտնուին սովորաբար։

«Աղքատի լրագիր» մը բարոյական չունի. բա՛ց ատիկայ պատճառ մը չըլլար որ խօսած միջոցին քանի մը երկոտանանեակ սուրբէ աւելի բարոյականի պաշտպան ու նախանձախնդիր չերեւայ։ Գաղափար ալ չունի, եւ կամ չգիտեր թէ ունի, ու ասիկա ընդհանրապէս՝ առանց հետաքրքրուելու կամ ուզելու։ Մարդկային սեռին վրայ ծանրացող ամբաստանութեան պարագաներէն, նոյն իսկ ամենէն ընդհանրական ու դիւրասար առաքինութեանց հարկերէն ա՛չ մէկը զինքը կը խռովէ։ Ուրիշներուն վրայ կը փնտռէ այդ կարգի յատկութիւններ, բայց հոգը չէ՛ եթէ ինք չունենայ։ Արդէն անշա՛փ զրաղած է ուրիշներով որ ժամանակ չունի իր իսկ անձին վրայ մտածելու։

Հետեւաբարապէ՛ս՝ «արժանահաւատ» մարդու համբաւ կը վայելէ։ Որովհետեւ ամբիկը լուրի մը ստուգութիւնը չի փնտռեր, այլ չանդրդուիր հանդամանքը. սովորական լուր մը՝ ամբիկին աչքին նչանակութիւն չունի. եթէ մարդ մը քալած ատենը չ՛կաւ, ըսեն իրեն, չի հաւատար. բայց անպայման ներքով իր ատյգ կ'ընդունի, երբ այդ միեւնոյն մարդուն համար ըսեն թէ իյնալէն վերջ վրայէն կառք մը անցաւ, մարմինը երկուքի բաժնեց, ձի մը գլուխը ճմլեց, թրամուէյն ալ սրունքները կորտեց՝ «Աղքատին լրագիրը» ա՛յնքան լաւ սերտած է ամբիկին հոգեբանութիւնը, որ անոր հետ խօսած միջոցին միշտ այդ չափազանցութեան կը դիմէ, եւ մանաւանդ՝ եթէ այնքան «արժանահաւատ» կը նկատուի։

Կ'ուզէ՞ք գիտնալ թէ ինչպէ՛ս ձեւ կ'առնեն ու կը տարածուին իր լուրերը։ Ենթադրենք որ Մարկոսը իրեն ըսած թէ Մարգարին հետ պզտիկ հակաճառութիւն մը ունեցաւ այսօր։ Այդչափն իսկ կը բաւէ «աղքատին լրագրին»՝ ամբողջ եղերերգութիւն մը հիւսելու համար։ Առաջին ծանօթը՝ որուն պիտի հանդիպի, պզտատւմ չունի. անպատճառ անոր օձիքին պիտի կառչի, պիտի կեցնէ. եւ ահա երկուքին միջեւ պիտի սկսի հետեւեալ խօսակցութիւնը.

—Լսեցի՞ր. պիտի հարցնէ նախ «աղքատին լրագիրը»։

—Չէ՛, ինչ ըլլայ...

—Իրա՞ւ չլսեցիր...

—Բայց ի՞նչ...

—Օ՜հ, չլսեցի՛ր, հէ՞, մարդ Աստուծոյ...

—Ձանձրմ աղէկ, ի՛նչ է բանդ, պատմէ նայինք։

—Մարտիւելի, բան մը...

—Հէ՞...

—Սոսկալի, ահռելի. բայց տարօրինակ բան, իրա՞ւ չլսեցիր։

—Պէ պապա՛մ, չէ՛ ըսինք ևս... ի՛նչ է որ այդչափ ահռելի երեւցեր է քեզի։

—Աներեւակայելի բան է, հաւատա, Թիւ՛հ, Թիւ՛հ. Թիւ՛հ, ծո՛վ կը յուսար, չըլլալիք բան... մաղերս ցցուեցան գլխուս վրայ... դող եկայ.. մէկ մը բժիշկին պիտի ցուցնեմ ինքզինքս... Թի՛ւը, Թիւ՛հ, Թի՛ւհ... չլսեցի՛ր, հէ՞..

Կ'երեւակայէք անշուշտ միւսին անհամբերութիւնն ու հետաքրքրութիւնը։

«Աղքատին լրագիրը» սակայն հոգը չըներ ընաւ։

—Չլսեցի՛ր, հէ՞, պիտի հարցնէ նորէն...բայց անկարելի բան է...Աստուածդ սիրես, կատա՛կ կ'ընես կոր...

—Չէ ճա՛նըմ, կատակ ընող չկայ... բան մըն ալ չսեցի...

—Երեւակայութենէդ դուրս բան մը, հաւատա՛ խօսքիս...

—Կը հաւատամ. անուշա՛, կը հաւատամ, բայց ի՞նչ է...

—Մարկոսը գիտե՛ս ա, սա մեր Մարկոսը...

—Է՛էյ...ի՞նչ է եղեր որ....

—Ինչ պիտի ըլայ...էհէպսիզութիւն ըրեր է։

—Աստուա՛ծդ սիրես։

—Այո՛, քեզմէդ մարդ է, չիւէէ դուրս...

—Բայց ի՞նչ է ըրածը։

—Տակա ինչ պիտի ւյնի. սա մեր Մարգարին ապտակ մը զարկեր է...

—Հէ՞..

—Եւ՛ թէ մանաւանդ ժամանակ անցընելու համար լաւագոյն, անգերազանցելի միջոց մը։ Այդպէս ամէն բան պրպտելուն, ամէն բան գիտնալուն եւ ամէն բան յայտնելուն համար է որ «աղքատին լրագիրը» կը կոչուի։ Ես եղակի կը նշանակեմ վինքը, բայց իրականութեան մէջ իր տիպարը մէկ հատ մը չէ, երիւս հատ չէ։ Տարիւր եւ աւելի մարդոց մասները քիչ կուգան անոնց թիւը գտնելու համար։ Գրեթէ ամէնքն ալ իրարու կը նմանին, միեւնոյն մտքին ու գատողութեան տէր, միեւնոյն նախասիրութեանց եւ հակումներուն անձնատուր, միեւնոյն հոգւով ու սրտով։ Ուշագրաւ մարդիկ են ամէն բանէ առաջ. կ'ալարէ զանոնք ներկայացնել ա՛յնպէս, ինչպէս կը յայտնուին սովորաբար։

«Աղքատի լրագիր» մը բարոյական չունի. բա՛ց ատիկայ պատճառ մը չըլլար որ խօսած միջոցին քանի մը երկոտանանեակ սուրբէ աւելի բարոյականի պաշտպան ու նախանձախնդիր չերեւայ։ Գաղափար ալ չունի, եւ կամ չգիտեր թէ ունի, ու ասիկա ընդհանրապէս՝ առանց հետաքրքրուելու կամ ուզելու։ Մարդկային սեռին վրայ ծանրացող ամբաստանութեան պարագաներէն, նոյն իսկ ամենէն ընդհանրական ու դիւրասար առաքինութեանց հարկերէն ա՛չ մէկը զինքը կը խռովէ։ Ուրիշներուն վրայ կը փնտռէ այդ կարգի յատկութիւններ, բայց հոգը չէ՛ եթէ ինք չունենայ։ Արդէն անշա՛փ զրաղած է ուրիշներով որ ժամանակ չունի իր իսկ անձին վրայ մտածելու։

Հետեւաբարապէ՛ս՝ «արժանահաւատ» մարդու համբաւ կը վայելէ։ Որովհետեւ ամբիկը լուրի մը ստուգութիւնը չի փնտռեր, այլ չանդրդուիր հանդամանքը. սովորական լուր մը՝ ամբիկին աչքին նչանակութիւն չունի. եթէ մարդ մը քալած ատենը չ՛կաւ, ըսեն իրեն, չի հաւատար. բայց անպայման ներքով իր ատյգ կ'ընդունի, երբ այդ միեւնոյն մարդուն համար ըսեն թէ իյնալէն վերջ վրայէն կառք մը անցաւ, մարմինը երկուքի բաժնեց, ձի մը գլուխը ճմլեց, թրամուէյն ալ սրունքները կորտեց՝ «Աղքատին լրագիրը» ա՛յնքան լաւ սերտած է ամբիկին հոգեբանութիւնը, որ անոր հետ խօսած միջոցին միշտ այդ չափազանցութեան կը դիմէ, եւ մանաւանդ՝ եթէ այնքան «արժանահաւատ» կը նկատուի։

Կ'ուզէ՞ք գիտնալ թէ ինչպէ՛ս ձեւ կ'առնեն ու կը տարածուին իր լուրերը։ Ենթադրենք որ Մարկոսը իրեն ըսած թէ Մարգարին հետ պզտիկ հակաճառութիւն մը ունեցաւ այսօր։ Այդչափն իսկ կը բաւէ «աղքատին լրագրին»՝ ամբողջ եղերերգութիւն մը հիւսելու համար։ Առաջին ծանօթը՝ որուն պիտի հանդիպի, պզտատւմ չունի. անպատճառ անոր օձիքին պիտի կառչի, պիտի կեցնէ. եւ ահա երկուքին միջեւ պիտի սկսի հետեւեալ խօսակցութիւնը.

—Լսեցի՞ր. պիտի հարցնէ նախ «աղքատին լրագիրը»։

—Չէ՛, ինչ ըլլայ...

—Իրա՞ւ չլսեցիր...

—Բայց ի՞նչ...

—Օ՜հ, չլսեցի՛ր, հէ՞, մարդ Աստուծոյ...

—Ձանձրմ աղէկ, ի՛նչ է բանդ, պատմէ նայինք։

—Մարտիւելի, բան մը...

—Հէ՞...

—Սոսկալի, ահռելի. բայց տարօրինակ բան, իրա՞ւ չլսեցիր։

—Պէ պապա՛մ, չէ՛ ըսինք ևս... ի՛նչ է որ այդչափ ահռելի երեւցեր է քեզի։

—Աներեւակայելի բան է, հաւատա, Թիւ՛հ, Թիւ՛հ. Թիւ՛հ, ծո՛վ կը յուսար, չըլլալիք բան... մաղերս ցցուեցան գլխուս վրայ... դող եկայ.. մէկ մը բժիշկին պիտի ցուցնեմ ինքզինքս... Թի՛ւը, Թիւ՛հ, Թի՛ւհ... չլսեցի՛ր, հէ՞..

Կ'երեւակայէք անշուշտ միւսին անհամբերութիւնն ու հետաքրքրութիւնը։

«Աղքատին լրագիրը» սակայն հոգը չըներ ընաւ։

—Չլսեցի՛ր, հէ՞, պիտի հարցնէ նորէն...

ՄԻՄՈՍԷՆ ՕՍԱԳԻՐԸ

Գրականութեան մէջ, վարպետութիւնը աղուոր բաներ ստեղծելուն մէջ չէ ա՛լ։

Կրցա՞ր ընել բան մը, որ անտիպ ըլլայ աշխարհի վրայ՝ եւ ոչ ոք ունենայ զայն։ Ասիկա ամէն մարդ՝ բերանը մէկ կանգուն բացած՝ վրադ կը հիանայ։

Ինչպէս որ հիմակուան կիները՝ իրարու ուշադրութիւնը գրաւելու համար՝ զինարկներու եւ արդուզարդներու այլանդակութեան մէջ կ'իյնան իրարու հետ կը մրցին եւ ինտոր ոի այսօրուան dandyները՝ աչքի ղարնելու համար՝ գունաւոր կօշիկ, դեղին միւէ ու ֆերմակ բարտրոսիս կը գործածեն, անարկ ալ արդի գրողները՝ ամէն excentricitéի կը դիմեն, որպէս զի... խօսուին։

* * *

Մինչեւ հիմա, երբ գրող մը իր ընդարձակ յօդուածը մէկ անգամէն չվերջացնէր տակը, tout bonnement «չարունակելի» մը կ'ըսէր, եւ երբ վերջացնէր, «վերջ» մը կը փակցնէր, կր լմնար կ'երթար։

Սակայն, հիմակուան գրողները այդ «չարունակելի»ն ու «վերջ»ը կարծեմ չատ ակար գտնելով, փոխեցին զանոնք։

Ու «չարունակելի»ն եղաւ «պիտի չարունակուի» եւ յօդուածներու ներքեւ դրուած մեր ամենուս պիտցած «վերջ»ը՝ «վերջացաւ»։

Ձեմ գիտեր արդեօք ա՛ւ է նոր գրականութիւն, վաղուան գրականութիւն, բայց անկարելի բան է...Աստուածդ սիրես, կատա՛կ կ'ընես կոր...

—Չէ ճա՛նըմ, կատակ ընող չկայ... բան մըն ալ չսեցի...

—Երեւակայութենէդ դուրս բան մը, հաւատա՛ խօսքիս...

—Կը հաւատամ. անուշա՛, կը հաւատամ, բայց ի՞նչ է...

—Մարկոսը գիտե՛ս ա, սա մեր Մարկոսը...

—Է՛էյ...ի՞նչ է եղեր որ....

—Ինչ պիտի ըլայ...էհէպսիզութիւն ըրեր է։

—Աստուա՛ծդ սիրես։

—Այո՛, քեզմէդ մարդ է, չիւէէ դուրս...

—Բայց ի՞նչ է ըրածը։

—Տակա ինչ պիտի ւյնի. սա մեր Մարգարին ապտակ մը զարկեր է...

—Հէ՞..

—Եւ՛ թէ մանաւանդ ժամանակ անցընելու համար լաւագոյն, անգերազանցելի միջոց մը։ Այդպէս ամէն բան պրպտելուն, ամէն բան գիտնալուն եւ ամէն բան յայտնելուն համար է որ «աղքատին լրագիրը» կը կոչուի։ Ես եղակի կը նշանակեմ վինքը, բայց իրականութեան մէջ իր տիպարը մէկ հատ մը չէ, երիւս հատ չէ։ Տարիւր եւ աւելի մարդոց մասները քիչ կուգան անոնց թիւը գտնելու համար։ Գրեթէ ամէնքն ալ իրարու կը նմանին, միեւնոյն մտքին ու գատողութեան տէր, միեւնոյն նախասիրութեանց եւ հակումներուն անձնատուր, միեւնոյն հոգւով ու սրտով։ Ուշագրաւ մարդիկ են ամէն բանէ առաջ. կ'ալարէ զանոնք ներկայացնել ա՛յնպէս, ինչպէս կը յայտնուին սովորաբար։

«Աղքատի լրագիր» մը բարոյական չունի. բա՛ց ատիկայ պատճառ մը չըլլար որ խօսած միջոցին քանի մը երկոտանանեակ սուրբէ աւելի բարոյականի պաշտպան ու նախանձախնդիր չերեւայ։ Գաղափար ալ չունի, եւ կամ չգիտեր թէ ունի, ու ասիկա ընդհանրապէս՝ առանց հետաքրքրուելու կամ ուզելու։ Մարդկային սեռին վրայ ծանրացող ամբաստանութեան պարագաներէն, նոյն իսկ ամենէն ընդհանրական ու դիւրասար առաքինութեանց հարկերէն ա՛չ մէկը զինքը կը խռովէ։ Ուրիշներուն վրայ կը փնտռէ այդ կարգի յատկութիւններ, բայց հոգը չէ՛ եթէ ինք չունենայ։ Արդէն անշա՛փ զրաղած է ուրիշներով որ ժամանակ չունի իր իսկ անձին վրայ մտածելու։

Հետեւաբարապէ՛ս՝ «արժանահաւատ» մարդու համբաւ կը վայելէ։ Որովհետեւ ամբիկը լուրի մը ստուգութիւնը չի փնտռեր, այլ չանդրդուիր հանդամանքը. սովորական լուր մը՝ ամբիկին աչքին նչանակութիւն չունի. եթէ մարդ մը քալած ատենը չ՛կաւ, ըսեն իրեն, չի հաւատար. բայց անպայման ներքով իր ատյգ կ'ընդունի, երբ այդ միեւնոյն մարդուն համար ըսեն թէ իյնալէն վերջ վրայէն կառք մը անցաւ, մարմինը երկուքի բաժնեց, ձի մը գլուխը ճմլեց, թրամուէյն ալ սրունքները կորտեց՝ «Աղքատին լրագիրը» ա՛յնքան լաւ սերտած է ամբիկին հոգեբանութիւնը, որ անոր հետ խօսած միջոցին միշտ այդ չափազանցութեան կը դիմէ, եւ մանաւանդ՝ եթէ այնքան «արժանահաւատ» կը նկատուի։

Կ'ուզէ՞ք գիտնալ թէ ինչպէ՛ս ձեւ կ'առնեն ու կը տարածուին իր լուրերը։ Ենթադրենք որ Մարկոսը իրեն ըսած թէ Մարգարին հետ պզտիկ հակաճառութիւն մը ունեցաւ այսօր։ Այդչափն իսկ կը բաւէ «աղքատին լրագրին»՝ ամբողջ եղերերգութիւն մը հիւսելու համար։ Առաջին ծանօթը՝ որուն պիտի հանդիպի, պզտատւմ չունի. անպատճառ անոր օձիքին պիտի կառչի, պիտի կեցնէ. եւ ահա երկուքին միջեւ պիտի սկսի հետեւեալ խօսակցութիւնը.

—Լսեցի՞ր. պիտի հարցնէ նախ «աղքատին լրագիրը»։

—Չէ՛, ինչ ըլլայ...

—Իրա՞ւ չլսեցիր...

—Բայց ի՞նչ...

—Օ՜հ, չլսեցի՛ր, հէ՞, մարդ Աստուծոյ...

—Ձանձրմ աղէկ, ի՛նչ է բանդ, պատմէ նայինք։

—Մարտիւելի, բան մը...

—Հէ՞...

—Սոսկալի, ահռելի. բայց տարօրինակ բան, իրա՞ւ չլսեցիր։

—Պէ պապա՛մ, չէ՛ ըսինք ևս... ի՛նչ է որ այդչափ ահռելի երեւցեր է քեզի։

—Աներեւակայելի բան է, հաւատա, Թիւ՛հ, Թիւ՛հ. Թիւ՛հ, ծո՛վ կը յուսար, չըլլալիք բան... մաղերս ցցուեցան գլխուս վրայ... դող եկայ.. մէկ մը բժիշկին պիտի ցուցնեմ ինքզինքս... Թի՛ւը, Թիւ՛հ, Թի՛ւհ... չլսեցի՛ր, հէ՞..

Կ'երեւակայէք անշուշտ միւսին անհամբերութիւնն ու հետաքրքրութիւնը։

«Աղքատին լրագիրը» սակայն հոգը չըներ ընաւ։

—Չլսեցի՛ր, հէ՞, պիտի հարցնէ նո-

ԸՆԿԵՐԱՑԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՄՏԻԹ ՅՈՎՆԱԹԵԱՆ
ՊԱՏՃԱՌԱԾ ՎՆԱՍՆԵՐԸ
ԴՊՐՈՑԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ

Մասնաւոր մարզանքին չափ դիւրը չատերուն կարծածին պէս դիւրին բան չէ. ասոր համար նկատողութեան առնելու է իւրաքանչիւր անհատի տարիքն ու ապրելու պայմանները. Մարքի յօդնութեան հարցը աւելի լուրջ ու չահեկան հանգամանք մը կ'առնէ, երբ մեր ուսումնասիրութիւնը կեդրոնացնենք մասնաւորապէս տղոց վրայ, որոնց մասնաւոր միաքերուն կանխահաս խանգարումը, խախտումն ու ապառումը ուրիշներէ աւելի խնամքի եւ հոգածութեան կը կարօտի։

Մայրերը արդեօք ո՛ր աստիճան ցաւը կը զգան, երբ իրենց արտ հատորներուն վրայ կը նշմարեն մարքի յօդնութեան պատճառած վնասները. անոնց խղճի խայթը կը սկսի տանջել միրենք, ամբաստանելով իրենց անձը իրբեւ նախապատճառ այդ անկումին չէ՞ որ իրենք եղած են առաջին յանդիմանողը գպրոցական պարապմունքներու մէջ թերացող զաւակներուն, կամ ամօթաբար ձգած զանոնք՝ քնութեանց մէջ առանց չհանդիսանալուն համար։ Մէկ խօսքով ծնողք անգութ խստապահանջներ եղած են մաքով ո մարմնով այդ փափուկ ու խերափոյմ արարածներուն հանդէպ։

Գ. Ա. Պինէ եւ Վ. Հէնրիկոս, դասուս նչանաւոր հոգեբանները, մտային յօդնութեան սկզբնապատճառներուն եւ յայտնի թեանց մասին վերջերս մանրակրկիտ ուսումնասիրութիւններ ըրին. Անոնց ըսածին դայելով, մտային յօդնութիւնը վարժարաններու աղայոց վրայ այլազան երեւոյթներով ի յայտ կուգայ, ոմանց՝ ծխելու, ուժասպառութիւն եւ չլալին կծկումներ կը պատճառէ, իսկ ուրիշներու՝ որոնք աւելի մեծ թիւ մը կը կազմեն՝ անզգայի բայց տեւական տկարութիւն մը ամրողջ մեքենական չինուածքին, այնպէս որ մարդկային մեքենական յօրինուածքը դանդաղ ու յապտաձեւ քալքայումի մը կը մատնուի։

Մանկավարժական բժշկութիւնը յաճախ յուզած է մաքի յօդնութեան այս կարեւոր ու կենսական հարցը, որուն վրայ չատ քիչ անգամ միայն անդրադարձած են մեր մանկավարժները եւ բրնաւ նկատի չեն առած մանուկներու աշխատութեան չափը եւ հանգստի ժամերը։

Այս մասին օրինակ առնելու ենք Անգլիացի եւ Ամերիկացի մանկավարժներէ, որոնք իրենց դպրոցներուն մէջ բաղդատաբար լայն դաշին մը տուած են գիզիքական կրթութեան եւ մարզանքներուն։ Ամերիկայի վարժարաններու մէջ օրուան ժամերը երեք մասերու բաժնուած են. 8 ժամ քունի, 8 ժամ աշխատութեան եւ մնացեալ 8 ժամին ալ մարզանքի եւ խաղերու յատկացուած է։ Աշխատութեան ժամերու այս «սիսթէմ-մաթիք» բաժանո՛ւմ մը որչափ ալ քմահճի նախապատրաստութիւններ պէտք չունի, սակայն ան՛ուրանալի է անոր առողջարար հանգամանքը, աշխատութեան խստութիւնը մեղմացնելու եւ աչակերտին ուղեղը միչտ թարմ ու տրամադիր պահելու առաւելութիւնով։

Տոքթ. Հայնս մասնաւոր յօդնութեան վնասները մի առ մի թուած առնելէ, կ'ըսէ թէ այդ վիճակը մարմինը կ'ընկճէ եւ տարափոխիկ հիւանդութեանց կը նախապատրաստէ զայն։ Գլխացաւութիւնը, ջղացաւութիւնը ևն. յաճախ արդիւնք նկատուած են այն մտային յօդնութիւններուն, որոնց կ'ենթարկուին քննութեան պատրաստուող աչակերտները։ Բաց ատոր, ցաւալի է տեսնել թէ թղթատարը ընդհանուր առմամբ իր աւելը կը գործէ փափկասուն աչակիրտներուն վրայ, որոնք ուրիշներէ աւելի միտք կը յօդնեցնեն, եւ ատոնցմէ մինչեւ իրիկուն իրենց գրասեղաններուն հակած, կուժքերնին սեղանին յենած, զրկուած են ազատ չնչառութենէ։ Քանի՛ քանիներ տեսնուած են անոնցմէ, որոնք յաղող քննութենէ քանի մը ամիս կամ քանի մը տարի յետոյ, գոհ գացած են այդ անբուժելի եւ մահացու ախտին անդէմ ճիրաններուն։

Մանկերը աղիկներէ աւելի ենթակայ են մասնաւոր յօդնութեան պատճառած վնասներուն, թերեւս անոր համար որ այս վերջիններուը ընդհանուր առմամբ նախորդներուն պէս լուրջ ու անձնուէր աշխատողներ չեն եղած։

Աւելորդ կը համարիմ թուել հոս Հայուհի քննութեանց արդիւնքը, ի մասին նախնական եւ բարձրագոյն վարժարան յաճախող աչակերտներու։

Մարքի յօդնութիւնը չատերու կարծածին պէս պարզ գլխացաւով միայն չի վերջանար, այլ յաճախ կը պատճառէ մզնատապ եւ ժանտատենդ։

Ուրեմն պէտք է ճանչնանք մեր ուղղղին յարգը եւ լաւ այնմ լրւ կերպով գործածենք զայն, նկատի առնելով թէ անիկա մեր ամբողջ մարմնոյն հրամայողն է։ Երբ չանանք չափաւոր հրամաններուն եւ ջարդարար գործածենք անոր բարիքները, այն ատեն մենք կ'ըլլանք առաջնին տուժողները։ Ուղեղի ծայրագոյն գործունէութեան հետեւանքով, արեան չրջանը, չնչառութիւնը, մարթի արտաշնչութիւնը եւ զտումը անկասկած ուղեղի գործառնութեան մը կը մատնանչեն. արեան չրջանը կ'արագանայ, սրտի բաբախումները մեծ թափ մը կ'առնեն, զարկերակը կը լրկնապատկէ իր թիւ-թաքը։ ուղեղին մէջ արեան հոսանքում կը զգանայ եւ ջղային այս ամենակարեւոր կեդրոնը զգալիօրէն կ'ընդարձակէ իր ծաւալը. չնչառութիւնը կը սառկանայ, որով կը ծախքունք կարճ տեւողութեան մը մէջ մեծ քանակութեամբ օդ ապառել, ինչ որ մեզ թոքերուն յօդնութիւնն պատճառելէ ուրիշ օգուտ չունի։

Մկանները ալ իրենց կարգին զօրեզօրապէս կը ներգործուին մտային այս անհատապակտութեանէն. աչքին իրը կ'ընդլայնի, քիւրեղեայ ապակին կը տափակնայ, սաստկանք եւ ազիքներու կծկումները կը ապառանան, մարսողութիւնը կը դժուարանայ եւ ախորժակը կը նուազի։

Ուղեղը ինքնին կը կրէ վնասներ. մաքի յոգնութիւնը կը սկսի դանդազել եւ խառնակիլ, գաղափարները կը կորնչանեն իրե ց ներդաշնակութիւնը, խորհելու, ըմբռնելու եւ դատելու կարողութիւնները կը սկարանան։

Ըստ այսմ, մաքի յոգնութեան պատճառած վնասները բազմակողմանի են. ուստի այս պատճառաւ ամէն ջանք ի գործ դնելու ենք չափաւորելու եւ կանխարգելու համար անոր գործունէութիւնը, պարբերական դադար ու հանգիստ տալով անոր, ի հարկին կորուսած ուժերը վերանորոգելու համար։

Վարժարաններու մէջ այս հոգը յանձնուած է դպրոցի վարիչներուն, որոնց պարտականութիւնն է ամէն բանէ աւելի հոգ տանիլ աչակերտներու գիզիքական եւ բարոյական կրթութեան, առանց սակայն մոռնալու մասաւորականն ալ։ Մէկ խօսքով մտաւորական եւ գիզիքական կրթութիւնները պէտք է համարաչխ ընթանան. երկուքին ալ հաւասարապէս ուժ տալու է, նկատի առնելով թէ առանց մէկին գործակցութեան, միւսին զարգացումը թերի է եւ անկատար։

ՀՐԱՉԵԱՑ ՏԵՐՈՒՄԿԻ

ԱՐԴԱՐԱՑԻ ՀԵՐՔՈՒՄ ՄԸ

Այս օրերս Հայ լրագրաց մեծամասնութեան մէջ մասունքի մը խնդիրը յուզուեցաւ խիթձանօք եւ սուր քննադատութեամբ, որով բոլորովին անմեղ եւ պատուաւոր անձնաւորութիւն մը զուր տեղը մեղադրանքի առարկայ դարձաւ, իր հետ նաեւ իր բոլոր արհեստակիցները

Ոսկերիչ մը երէկ երկաք անպատեհ գործ մը տեսած ըլլայ, ինչո՞ւ ընդհանուր արուեստակիցներուն վերագրել այդ անպատշաճութիւնը։

Զարմանալին այն է որ մեր մամուլը միաձայնութեամբ արտասովոր մարմաջ մը ունեցաւ այս լուրը հրամցնելու իր ընթերցողաց, եւ ասով ալ չգոհանալով ոմանք իրենց խմբագրականի նիւթ ընտրելու չափ յաւակնեցան։

Լրագրական պալ լուր մը կրնա դիւրաւ ճչդուիլ, սակայն անգիտակցաբար եւ կամ թիւրիմացութեան մը հետեւանօք յերիւրուած այդ լուրին վրայ խմբագրական յօդուածի մը ներքեւ խրատականներ եւ բարոյական դասեր առանդելու համար, պէտք էր նախ լաւ իրազեկ ըլլալ խնդրոյն եւ ստուգել իրողութիւնը։

Կիլիկիոյ Առիճ. Ս. կաթողիկոսը մեծ ցաւ յայտնած եւ վշտացած է, որ իր մէկ վաղեմի բարեկամը յանկարաւ կծու քննադատութեան նչաւակ եղած է, եւ ըստ է թէ՝ ինքն էր որ տեսնել ուզած էր միչտ մասունին Գալֆասեան Մկրտիչ էֆ.ի առջեւ այցելութեան պահուն, երբ խօսակցութիւնը կը դառնար յակինթներու գնոյն տարապայման անհրամներուն վրայ, որոնք առաջ եկած էին անոնց իրականէն աւելի փայլուն կեղծերը գտուած ըլլալէն։

Արհեստաւորէ մը նուէր պահանջել եւ այն ալ վեհաշուրթ կաթողիկոսի մը համար՝ քիչ մը անյարմար եւ անընդունելի կը թուի մեզ։ Արհեստաւորը հասկնալ իր աչխատութիւնը կրնայ նուիրել, ինչպէս որ ալ ինք իրր պարտաճանաչ արհեստաւոր Նորին Բարձր Սրբազնութեան թանկագին եւ գեղակիրտ գաւազանը անձնուիրաբար նորոգած է այն ատեն, երբ լրագիրներէն ոմանք չարաչար կը խծբծէին, իշխանազարմութիւն չուկայի միամտութեան ևն. կը համարէին մասանի մը ցուցադրելը։

Կարծուածին պէս սին է այդ ծանօթ արհեստագէտին գաման։ Տակաւին հոն չատ արժէքաւոր մասանիներ կը գտնուին։

Ինոր ձչնած գործերը եւրոպական ցուցահանդէսներու մէջ ի տես դրուած են։ Ինքն է որ չինած է Ն. Սրմենապատութեան Եպիսկոպոսական եւ Կաթողիկոսական կնիքները։

Ն՛յս է մ

ՀԱՅՐԵՆԻՔ ՀԱՅՈՑ ԱՂՔԱՏՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅՈՑ ՂԱՀԻՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ ԱՂՔԱՏՈՒԹԵԱՆ ՎԱՀԱՆԻ

ՀԱՅՈՑ ՂԱՀԻՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ ԱՂՔԱՏՈՒԹԵԱՆ ՎԱՀԱՆԻ

ՀԱՅՈՑ ՂԱՀԻՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ ԱՂՔԱՏՈՒԹԵԱՆ ՎԱՀԱՆԻ

ՀԱՅՈՑ ՂԱՀԻՐ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ ԱՂՔԱՏՈՒԹԵԱՆ ՎԱՀԱՆԻ

ՀԱՅՈՑ ՂԱՀԻՐ

...նեցեր է ... հանգուցեալ օրը Ս. Պատարագ մատուցուեր է որուն նախագահեր է Ս. Խաչ վանքի վանահայր Տ. Նահապետ Վ. Նահապետեանը, որ առիթով քարոզ խօսեր է։

ԲԱԳՈՒԻ քահանաներէն Տ. ...րդէն Միրզաբէկեան վերջերս վախճանած ըլլալով, յուղարկաւորութիւնը կատարուեր է հանդիսաւոր կերպով։

ԶՄԻՒՌՆԻԱՅ Ուսումն. Խորհուրդը նամակով մը խնդրեր է տեղական վարչութենէն որ արտօնութիւն շնորհուի իրեն յառաջիկայ Նոյեմբեր ամսոյ մէջ նուագահանդէս մը սարքելու ի նպաստ երկսեռ վարժարաններուն։

Տեղւոյն հոգատար գրաքննիչ մարմինը իր միամեայ գործունէութեան տեղեկագիրը եւ հաշուեկշիռը հրատարակեր է ուրկէ կը հասկցուի որ այս շրջանի մէջ ամուսնութիւնները խմբուելին զրկուած են Ս. Հռիփսիմեանց վարժարան եւ երեք յաղթական աշակերտուհիներ Ամերիկեան վարժարան, իսկ 17 աշակերտուհիներ չափահասութեան եւ այլ պատճառներով ճամբուած են իրենց ծննդավայրը, որով պատսպարեալներու թիւը իջած է 20ի մարտ ամսուան մէջ, թէեւ անկէ ի վեր այդ թիւը սկսած է հազիւ հազ բարձրանալ նոր ամուսնութեանց ընդունելութեամբ։ Մէկ տարուան մուտքը եղեր է 48301 ղշ. բաժնեգինէ, նուիրատուութենէ պարահանդէսէ եւն. իսկ ելքը՝ 53656 ղշ. զանազան ծախքերու համար, պատրաստ դրամ 75473 ղրուշ։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ Պարտուց Վարչութեան իրաւագիտական գործոց տնօրէն Տիրան էֆ. Պետրոսեանի Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան շնորհուած ըլլալով, գոհունակութեամբ կը շնորհաւորենք զինքը, որ իրաւագիտական եւ օրէնսգիտական խնդիրներու մէջ նոյն վարչութեան մատուցած ծառայութեամբ, ճանչցուած է իր արժանիքը եւ ձեռնհասութիւնը, որուն գլխաւոր մէկ ապացոյցն է, այս անգամ իր մասին եղած Կայսերական բարձր գնահատութիւնը։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Կարդացինք օրս «Սուրհանդակ»ի 1716 Թուոյն մէջ Նաւըլը-Գարուէ գրուած այն գրութիւնը՝ որ նոյն Թաղի Կրթ. Մասնախմբին Թաղ. Խորհրդոյ ներկայած հաշիւներուն՝ հաշիւ ըլլալէ աւելի կտոր կտոր թղթերու վրայ առանց օրի եւ թուականի գրուած թուանշաններ ըլլալը կ'իմացնէր։

Նոյն մասին մեր կողմէ հետեւեալ երկտողը իբրեւ հերքում բաւական կը համարինք։

Կրթ. Մասնախմբս ամսոյս 19 կիրակի օրը, կանոնաւոր ատեանի մէջ օրինաւորապէս արձանագրուած քառամսեայ հաշիւները ներկայեց Թաղ. Խորհրդոյ ի քննութիւն եւ ի վաւերացում. իսկ ներկայ տարեշրջանին՝ գանձուած նախորդ տարուան թոշակներէ մնացած պարտքն ալ նոյն ատեանին մէջ արձանագրելէ վերջը, մասնաւոր թղթի մը վրայ աշակերտաց անունն ու մականունը, ինչպէս նաեւ իրենց վճարած գումարը նշանակելով, յանձնեց Խորհրդոյ՝ կատարելիք քննութեան ի դիւրութիւն։

Արդ, Թաղ. Խորհուրդը քննէ զայն եւ եթէ հիւլէի մը չափ զեղծում ըլլալը հաստատէ, Մասնախումբս պարտաւոր է զայն վճարելու եւ օրինաւոր պատիժն ալ կրելու. իսկ եթէ չհաստատէ նոյն ստայօդ գրողներն (ինչ որ ամենէն ճշմարիտն է), այն ատեն Մասնախումբը իր պատիւը պաշտպանելու համար պէտք եղած բացատրութիւնը ըստ օրինի պիտի պահանջէ ինքզինքը խրաղէկ կարծող նամակագրէն։

Գալով պարտէզի խնդրոյն, մասնախումբս ոչ իրաւունք ունի հաշիւ տալու եւ ոչ պաշտօն հաշիւ առնելու. մի միայն անդամներէս ոմանք մարմա հաւաքելով հասոյթը կը յանձնէին պարտէզը վարձող Թաղ. Խորհրդոյ անդամին ցոյց տուած ներկայացուցչին՝ իր իսկ պատասխանատուութեամբ։

Ի դիմաց Կրթ. Մասնախմբի
ԵՂԻՇԷ ՓԱՓԱԶԵԱՆ
ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՋԻՋԵՔՃԵԱՆ
ՀԱԿՈԲ Թ. ԱՃԷՄԵԱՆ

Նաւըլը-Գարու 27 Սեպտ.

ԾԱՆ. ԽՄԲ. — Այս նամակին տակ ստորագրողները, ամէն պատասխանատուութենէ ազատ կը համարին ինքզինքնին. ուրեմն պէտք է որ Թաղական Խորհուրդը ի պաշտօնէ բացատրութիւն մը տայ իրողութեան վրայ։ Պատրիարքարանը որովհետեւ չի ճանչնար այս կարգի օժանդակ մարմիններ, Թաղ. Խորհուրդը ուղղակի պատասխանատու կը ճանչնայ, քանի որ բաց մը կայ մէջտեղ, որուն ինչ կերպով գոյացած ըլլալը անորոշ կը մնայ հաշիւներուն անկանոնութեան պատճառաւ։

([illegible])

«ՀՈՎԱՐՏՈՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ՄԸ»

Այս տարօրինակ խորագրին տակ հատուած մը հրատարակուած է «Արեւելք»ի մէջ, որուն մէջ կը պատմուի որ վերջերս Նիկոմիդիոյ կողմերը թափառող վարդապետ մը, Ս. Աստուածածնայ տօնին ուխտօրէքին կը հրաւիրուի Պարտիզակի մօտ Մանուշակ կոչուած ուխտավայրը պատարագելու, սակայն չտարած գիշեր ի ներկայութեան գեղջուկ ժողովրդեան, զինովնալէ յետոյ հետեւեալ օրը կը պատարագէ մեծ գայթակղութիւն յառաջ բերելով եւ առտուն կանուխ երբ ուխտաւորները կը սկսին մեկնիլ, ինք ալ իր եկեղեցականի տարազին՝ վրայ կ'անցնէ Թարապլուս գօտին, վրան ոսկեճամուկ ճամետան մը կը հագնի ու վզարին շուրջն ալ փաթթած գոյնզգոյն քէֆիէն՝ ձի նստած կը սկսի արշաւել բազմաթիւ ուխտաւորներուն մէջ։ Երբ այս հովարտա վարդապետը գիւղին շրջակաները կը մտնէ, քանի մը երիտասարդներ ծըղտած կը սկսին սպառնական խօսքերով երբ թէ վրան խոյանալ, իսկ ցուցամոլ վարդապետը ձիէն վար ցատկելով հազիւ կրնայ օձիքը ազատել ահ ու դողի մատնուած։ Կիրակի օր մըն ալ, կէսօրէի կողմերը անվեհեր եկեղեցի մտնելով լըպըռ լըպըռ քարոզ մը կուտայ, բայց գիւղացիները փախուկ է ըսելով դուրս կը վռնտեն։ Նամակագիրը յայտնելով որ իրենք դեռ բաւական հանդիսատես եղած են յիշեալ վարդապետի խեւ[իս]ական արարքներուն, կ'աւելցնէ «արդեօք այդ վարդապետը կը մոռնա՞յ իր ինքնութիւնը ու իր արգահատելի անցեալը, վարդապետ եղաւ, «ըսել զի այս տեսակ այլանդակ թիւեր ցուցադրէ. միակ դարմանը սա է, եկեղեցական կարգէն վտարել այդպիսի վեղարաւորները»։ Այս տեղեկութիւնները շաբաթ մը առաջ հաղորդուած էին նաեւ մեզի. անհաւատալի թուեցաւ եւ ստուգելու համար յետաձգեցինք։ «Արեւելք» չի գրեր թէ այս շնորհունակը կամ իր բառով հովարտա վեղարաւորը ո՞վ է։ Եթէ պէտք ունի կրօն. իշխանութիւնը, թող փնտռէ եւ երեւան հանէ։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Մեր հեղինակած «Փարման Դայլայլիկներ» անուն երգերու հաւաքածոյին տպագրական ծախուց համար կատարուած հանգանակութիւնը բաւական առաջ տարուած ըլլալով, ձեռնարկեցինք տպագրութեան գործին։

Այս առթիւ կը փութամ խորին շնորհակալութիւնս յայտնել Ազն. Միհրան էֆ. Սէթեանի որ մեծ բաժին մը ունեցաւ գրքիս տպագրութեան ծախուց հայթայթման միջոցներ ընձեռելու գործին մէջ։

Նոյնպէս շնորհակալութիւն այն ամէն նուիրատուաց, որոնք քաջալերեցին մեզ նիւթապէս ու բարոյապէս, մասնակցելով գրքիս տպագրութեան ծախուց։

ԱՐԱՄ ՔԺՇԿԵԱՆ

30 Սեպտ. Պէշիկթաշ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Վահրամ էֆ. Տէր Ներսէսեանի ընդ. Օր. Նեկտար Ալէաթճեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղան.— Սարգիս էֆ. Տանձիկեան՝ 216, և Լեւոն Միգրի էֆ. 108 ղշ.։

Լեւոն էֆ. Նշաստաճեան ընդ. Օր. Երանիկ Խ. Կիւմիւշեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած է հիւանդանոցիս Ցովհաննէս էֆ. Ճամպազեան, ի Տէտէ-աղաճ։

Ցակոբ և Ցարութիւն էֆէնտիք Կուրտիկեան (Դեղավաճառ ի Պրուսա), իրենց հանգուցեալ հօր Սերովբէ էֆ. Կուրտիկեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի Օսմ. 1 ոսկի նուիրած են հիւանդանոցիս։ (Կնիք)

ՓԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ

13 Հոկտ. 1904

	Երէկուան	Իրիկ.
Ֆրնս (3% France)	98 10	97 80
Ռէժի (Tab. Turcs)	386.	386.
Փոխա. (R. Nouv. Unif.)	86 57	86.30
Երկթ.ի (Lots Turcs)	127.	128.
Պնքօթթ (Banque Ott.)	590	589
Թրանս (Transwal)	94.	92

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

([illegible])

ՊԱՇՏՕՆ. — Ելմտական Նախարար անուանուեցաւ Մաքսային վերատեսուչ Նաղիֆ փաշա։

Մաքսային վերատեսուչ անուանուեցաւ Պետական Խորհրդոյ քաղաքային ճիւղին անդամ Հասան Ֆէհմի փաշա։

Պետական Խորհրդոյ քաղաքային ճիւղին անդամ՝ Ելմտական նախորդ Նախարար Բէշաու փաշա։

ԱՍՏԻՃԱՆ. — Ռըլայի Բ. աստիճան տրուեցաւ Ելմտական Ժողովոյ միւմէյյիզներէն Հիլմի, եւ Մալիէի Թարգման Թեմոյ տնօրէն միւմէյյիզներէն Հալիմ պէյերու։

Միւթէմայիզի աստիճան՝ Ելմտական Ժողովոյ միւմէյյիզներէն Րիզա պէյի, եւ Հանրօգ. Շինութեանց պաշտօնատան իրաւագէտ խորհրդականութեան օգնական Պետրոս Ֆուատ (Խորասանճեան) էֆ.ի։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Գ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Իտալիոյ վարչապետին զաւակ քիմիագէտ Տքդ. Ֆէտէրիքօ Ճիօլիթթիի. եւ Պոլսոյ Գերման դեսպանատան պահականաւուն հրամանատար Պ. Ֆօն Կէյալինկի։

Գ. Մէճիտիէ՝ Հանր. Պարտուց կեդր. համարակալութեան ճիւղին դեր-տնօրէն Պօղոս էֆ. Հաճեանի։

* *

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՁԵԿՈՒՑՈՒՄ

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

Բարձրեալն Աստուած մեր Վեհ. Կայսեր երկար կեանք եւ արեւշատութիւն պարգեւէ։ Ն. Կայս. Վեհափառութիւնը փափաքած է որ ինչպէս Իր Պետութեան ամէն ճիւղերու վարչութեան մէջ՝ նոյնպէս Պետութեան ելմտական գործերուն մէջ եւս աստիճան մըն ալ բարւոքում մտնէ։ Այս բարձր փափաքը իրագործելու համար այս անգամ ելմտական բարձր յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, որուն առաջին անդամ անուանուեցաւ Ուսումնական եւ Հանրօգուտ Շինութեանց Նախարար Զիհնի փաշա, եւ անդամ անուանուեցան Պետական Խորհրդոյ օրէնսդիր ճիւղին Նախագահ Հաճի Աքիֆ փաշա, Վեհ. Սուլթանին սենեկապետ եւ Բ. քարտուղար Իզզէթ փաշա, Զինուորական եւ Քաղաքային հանդերձանաց ժողովոյ մնացուածներու վերատեսուչ եւ Ելմտական Ժողովոյ Նախագահ Նուրի պէյ, եւ նոյն Ժողովոյ անդամ ու Կեդրոնական պաշտօնատանց Ելմտական քննիչ Զիա պէյ։ Այս բարձր յանձնաժողովին պաշտօնին մասին հրահանգ մըն ալ պատրաստուած է, որուն գործադրութիւնը հրամայուած է Կայս. Իրատէ մը։ Նաեւ Կայս. Իրատէ մը հրամայուած է որ թէ՛ Բ. Դուռը եւ թէ կառավարական պաշտօնատուները դիւրացնեն եւ փութացնեն նոյն յանձնաժողովին գործառնութիւնները եւ վերոյիշեալ հրահանգին տրամադրութեան հակառակ գործողները երբ իրենց պաշտօնին մէջ զեղծանողներ նկատուելով, իրենց մասին ըստ այնմ խիստ պատիժներ գործադրուին։ Այս առթիւ պէտք եղած զեկոյցները տրուած ըլլալով բոլոր պաշտօնատուներուն եւ նահանգներուն, մեծ բերկրութեամբ կը ծանուցուի սոյն իրողութիւնը։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նոր Նախարար Նաղիֆ փաշա, առջի օր Կայս. Պալատ երթալով, իր արժանացած նոր պաշտօնին առթիւ, իր երախտագիտական զգացումները մատոյց յառաջ Կայս. Դահլիճ։ Այս երրորդ անգամն է որ Նաղիֆ փաշա Ելմտական Նախարար կ'անուանուի։ Առաջին անգամուն յաջորդած էր հանգուցեալ Ցակոբ փաշայի։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ Նոր վերատեսուչ Հասան Ֆէհմի փաշա իր անուանման առթիւ Սելանիկէն երախտագիտութիւն յայտնող հեռագիր մը ուղղեց Կայս. Պալատ։

—Հասան Ֆէհմի փաշա մէկ քանի անգամ Նախարար եղած է, մասնաւորապէս Դատական գործոց, և Հանր. Շինութեանց Նախարար։ Վարած է նաեւ Իզմիրի եւ Սելանիկի կուսակալութեան պաշտօնները և Անգլիա ղրկուած է իբր արտասովոր պատուիրակ։ Ն. Վսեմութիւնը հմուտ է անգլիերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներու։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Ընդհ. Տնօրէն Պ. Տըֆէ, երէկ առտու Արեւելեան Ճեպընթացով մայրաքաղաքս ժամանեց և կայարանէն ընդունուեցաւ Օսմ. Պանքայի բարձր պաշտօնատարներուն, դրամատանց եւ ելմտական հաստատութեանց վարիչներու եւ ֆրանսական գաղութին երեւելիներուն կողմէ։ Ներկայ էին ի մէջ այլոց Օսմ. Պանքային Ընդհ. Տնօրէնի օգնական Պ. Նիսս, Տնօրէն Բասձիրի պէյ, Հանր. Պարտուց Վարչ. Խորհրդոյ Նախագահ հրամանատար Պէռժէ, Ռէժիի ընդհ. Տնօրէն Պ. Ռամպէռ եւ Տնօրէն Պ. Շաւնօ, Պ. Պ. Պառոցցի, Աքմանվի, Գարթալի, Նահմիաս պէյ, եւն.։ Պ. Տըֆէի կ'ընկերանայ իր 4 տարու թոռնուհին։ Աղջիկը եւ փեսան եւս պիտի գան մօտ օրէն։

—Պ. Տըֆէի հետ մայրաքաղաքս ժամանեց նաեւ Պարոն Նէօֆլիզ, Օսմ. Պանքային եւ Ռէժիի վարիչը, որ ներկայ պիտի գտնուի Հոկտ. 19ին (Ն. Տ.) գումարուելիք Ռէժիի ընդհ. ժողովին։

ԴՐԱՄՕԺԻՏՆԵՐԸ. — Ձեռնհաս պաշտօնատան որոշմամբ, Տէֆթէրհանէներու վարչութիւնները անկէ ետքը, Քրիստոնեաներու միջեւ կնքուած ամուսնութիւններու առթիւ երբ դրամօժիտ տրուած կալուածի մը կամ հողի մը փոխանցման պահուն, կալուածագրին գլուխը մասնաւոր ծանօթութիւն պիտի առնեն թէ նոյն կալուածը կամ հողը երբ դրամօժիտ տրուած եւ ըստ այնմ փոխանցուած է։ Այս որոշումը տրուած է անոր համար որ ամուսնաթողութեան կամ ուրիշ պատճառով մը եթէ երբեք մարմնական բաժանում որոշուի, դրամօժիտ տուող կողմը զրկանք չկրէ։ Ցառաջիկային եթէ ամուսնալուծում տեղի ունենայ, Տէֆթէրհանէները գաւառային մնդրապոլատարաններու կատարած քննութեանց եւ տուած որոշմանց համաձայն պիտի կատարեն փոխանցման գործողութիւնները, այսինքն եթէ դրամօժիտ տրուած կալուածը կամ հողը Նախորդ տիրոջ անուան պիտի փոխանցեն։ Իսկ կտակով թողուած կալուածներու մասին կատարուելիք գործողութեանց համար ալ, ըստ որում այս մասին դատական օրէնքներուն եւ կանոններուն մէջ բաւական տրամադրութիւններ կը գտնուին, — հարկ պիտի ըլլայ ձեռնհաս դատարաններու դիմել, եւ տրուելիք վճռոյն համաձայն պէտք եղածը ի գործ դնել։

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՈՅ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐԸ. — Հանր. Պարտուց միացման որոշմնագրին համաձայն, Ռումելիի երկաթուղւոյ այն պարտաթուղթերը, որոնց կտրօնները պակաս են, ելմտական գանձուն կողմէ պիտի ընդունուին։ Ելմտական ժողովը որոշած էր որ այս որոշումը գործադրուի նաեւ ա՛յն պարտաթուղթերուն նկատմամբ որոնք նախապէս վիճակով քաշուած էին, եւ այս կարգի պակաս կտրօն ունեցող պարտաթուղթերն ալ ընդունուին։ Այս մասին Բ. Դրան կարծիքը հարցուած ըլլալով, Դատական Խորհուրդը խորհրդակցութիւն կատարած եւ որոշած է որ՝ եթէ պակաս կտրօն ունեցող պարտաթուղթեր ներկայացուին, պէտք է քննել եւ հասկնալ թէ անոնց պարգեւ կամ ամորթիզման վիճակած է։ Եթէ վիճակած է, 12 կտրօններուն արժէքը պէտք է վար դնել եւ մնացած գումարը վճարել։

ԹՆԴԱՆՕԹԻ ՓՈՐՁԵՐ. — Անգլիայէն գնուած հրետանի մը (վեց թնդանօթներ) պիտի փորձուի Զամպաքճայի առջեւ, ի ներկայութեան յանձնաժողովի մը, զոր կը կազմեն Ա. Ֆէրիք Ռահմի փաշա, Ֆէրիք Րիզա փաշա եւ Ֆօն Ուլէր փաշա, Միրլիվա Շեվքի փաշա և գնդապետ Մահմուտ պէյ, ինչպէս նաեւ ուրիշ մէկ քանի սպաներ։ Թնդանօթներն ու յանձնաժողովին անդամները փոխադրող կառախումբը առջի օր մեկնեցաւ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ վարչութիւնը որոշած է այս տարիէն սկսեալ կառաբարձ շոգենաւի երթեւեկութիւն հաստատել Վոսփորի բոլոր նաւամատոյցներուն միջեւ։ Այս որոշումը իր օգտակար արդիւնքը պիտի ունենայ այն պատճառով որ Վոսփորի երկու եզերքները կատարուելիք կառքերու եւն. փոխադրութիւնը պիտի դիւրանայ։

ԴԱՏ ՄԸ. — «Լոյտի» անգլ. շոգենաւը, վնասուած էր Սելանիկի կռնակաեկ քարափին բախելով, եւ շոգենաւին պատկանած ընկերութիւնը դատ բացած էր տեղւոյն քարափի ընկերութեան դէմ, ինչպէս գրած էինք արդէն։ Այս դատը անցեալ կիրակի օր տեսնուեր է Սելանիկի առեւտրական դատարանին առջեւ, եւ որոշուեր է նախ իրաւարարներ կարգել, եղած վնասը ճշդելու համար, եւ ապա վերջնապէս պատասխանատու նկատել այս կամ այն կողմը։

ՌՈՒՄ. ՄԷՋԱՐԼԸՔ փողոցը (Բերա), ուր կը գտնուին Ցունաց Զաբբիոն վարժարանը, Ցունաց հիւանդանոցի ոն-փականութիւնները եւ Հայոց Ս. Ցարութիւն եկեղեցին, — կը գրէ «Մօնիթէօռ» — ձեռնհաս պաշտօնատան ուշադրութեան յանձնուելիք վիճակի մը մէջ կը գտնուի։ Ասկէ հինգ ամիս առաջ սկսուած սալարկումը չէ շարունակուած, ինչ որ ձմեռը անպատեհութիւններու առիթ պիտի տայ, եւ առաջին անձրեւներուն, այս փողոցը բոլորովին անանցանելի պիտի ըլլայ, թէ՛ կառքերու եւ թէ անցորդներու համար, մանաւանդ որ անդադրականօրէն անցուդարձ կ'ըլլայ հոն։

ՊԱՐՈՆ ՆՈՌՏԷՆՖԼԻԽԹ, գերման հեռագրաթելերու ընկերութեան ներկայացուցիչը, որ մայրաքաղաքս գտնուելով, ստորագրեց Կ. Պոլիս-Քէօսթէնճէ հեռագրաթելի մը շինութեան համար Կայս. կառավարութեան հետ կնքուած պայմանագիրը, Նիւ-Օրլէանսի գերման դեսպան անուանուած է և մօտ օրէն իր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի։

ՈՃԻՐ ԱՐԿԱԾ ԵՒՆ.

ՔՍԱԿԱՀԱՏ. — Քրիստոնեայ ծանօթ ընտանիքի մը պատկանող տիկին մը առջի օր Հայտար Փաշայի կայարանէն կառախումբ կը մտնէր, երբ անծանօթ մարդ մը ուժգնութեամբ թեւին զարնուեցաւ։ Տիկինը ցաւէն հարկադրուեցաւ ձեռքի պայուսակը գետին ձգել, անծանօթ անձը օգտուելով այս պարագայէն, պայուսակը առնելով փախաւ եւ անյայտ եղաւ։ Պայուսակը դրամ եւ արժէքաւոր իրեղէններ կը պարունակէր։

ԶԵՂԾՈՒՄ. — Հալէպի նամակատան տնօրէնին հաշիւները քննուելով 106000 ղշ.ի բաց մը երեւան ելեր է։

ԲԱՆՏԷՆ ՓԱԽՉՈՂ. — Անցեալները Հալէպի կեդր. բանտէն մէկ քանի բանտարկեալներ պատը ծակելով կը փախչին, բայց յետոյ ձերբակալուելով արդարութեան ձեռքը կը յանձնուին։

ՕՐՈԶԴԻ ՊԱՔԻ Բարիզի մասնաճիւղի հրդեհէն երկու դրամատնակներ միայն այրեր են։

ՀԵՌԱԳԻՐ
ԻՐԻԿՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԿՌԻՒԸ ԿԸ ՍԱՍՏԿԱՆԱՅ

ՄԱՀԱՑՈՒ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏՆԵՐ

ԵՐԿՈՒ ԲԱՆԱԿՆԵՐԸ ՃԱԿԱՏ ՃԱԿՏԻ

ՄԱՐԵՇԱԼ ՕՅԱՄԱՅԻ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

ԿԱՑՍԵՐԱԿԱՆ ՑՈՐԴՈՐՆԵՐ

ԹՈՔԻՕ 12 Հոկտ. — Մարէշալ Օյամա կը հեռագրէ. — Մեր աջ թեւին վրայ գտնուած Ռուս զօրքերը մեծ գործունէութիւն ցուցուցին Հոկտ. 9էն ի վեր։ Հետեւակազօրքերու կիսագունդէ մը և 2000 հեծելազօրքէ բաղկացած և Ռուսական ջոկատ մը Հոկտ. 9ին երկու թնդանօթով անցաւ Թայձէ գետը. Լիաօ-Եանկէն 40 մղոն դէպի արեւելք և կտրեց մեր հաղորդակցութիւնները՝ Միհօյանի և Բէնսիհուի միջեւ։ Քիչ յետոյ սակայն մեր հաղորդակցութիւնները վերահաստատեցինք տասներկու ժամ տեւող կռուէ մը վերջը, որուն շնորհիւ մեր Բէնսիհուի ջոկատը կրցաւ բռնել իր բոլոր դիրքերը։ Այս միջոցին կռիւներ կը մղուէին ամբողջ ճակատին վրայ։

—Ռեւթէր կը ծանուցանէ թէ Եէնթայի մօտ սկսած ճակատամարտը, որ երէկ մինչեւ իրիկուն շարունակուած էր, այսօր վերսկսաւ։

—Ճափոնցիները գրաւեցին «Թօրկին» եւ «Ֆինքինկ» շոգենաւերը, որոնք արգիլուած նիւթ կը տանէին Բորթ Արթիւր։

ՔԷՆԻՍԲՈՒՐԿ. — «Փիրշէվիա Վէտոմոսթի» հետեւեալ հեռագիրը ստացաւ Մուքտէնէն, Հոկտ. 11 թուականով.—

«Երէկ թնդանօթի բուռն կռիւ մը տեղի ունեցաւ ամբողջ գծին վրայ։ Ճափոնցիները դանդաղօրէն դէպի հարաւ քաշուեցան։ Կէս օրուան դէմ Ռուսերը յարձակում մը սկսան խիստ չարքերով։ Ճափոնական արձակազէնները անմիջապէս ետ քաշեցին իրենց թեւը, բայց ուժգին դիմադրութիւն մը ըրին Եէնթայի մօտ։ Բուռն կերպով պաշտպանեցին նաեւ իրենց կեդրոնը։ Կռիւը մինչեւ իրիկուն շարունակուեցաւ։ Թշնամիին յառաջապահները քշուեցան մինչեւ Եէնթայի ածխահանքերը։ Իրենց աջ թեւը Եէնթայի հարաւակողմը քաշուեցաւ, բայց ձախ թեւը դեռ կը պահէ իր դիրքերը։ Այս առտու ճակատամարտը վերսկսաւ։

—Ամառն Ռուս Մուքտէնէն կ'իմանայ թէ ռուսական եւ ճափոնական բանակներուն միջեւ սկսած թնդանօթամարտը շարունակուեցաւ ամբողջ երկուշաբթի (Հոկտ. 10) եւ երեքշաբթի օրերը։ Ճակատամարտի դաշտը Եէնթայի հիւսիսային կողմը կ'իյնայ։ Ռուսական թնդանօթներուն նշանառութիւնը աւելի ճիշդ է քան ճափոնականը։ Ճափոնցիները հարկադրուեցան դէպի հարաւ քաշուիլ։

ԼՈՆՏՈՆ — Ճափոնական աջ թեւը պահեց իր դիրքը։ Վերջին ծայր մահացու ճակատամարտ մը կը շարունակուի։

ԹՈՔԻՕ. — Միքատոյին առջի օրուան մանիֆէստը, իր ժողովուրդին համբերութեան եւ յարատեւութեան յորդոր կարդալէ վերջը, կը շարունակէ.— «Մեր բանակը եւ նաւատորմը, պատերազմին սկիզբէն ի վեր իրենց քաջութեան եւ հաւատարմութեան ապացոյցները տուին, մինչ միւս կողմէ մեր պաշտօնեաները եւ ժողովուրդն ալ ուժ կուտան մեր դատին։ Մինչեւ հիմա մեր դատը յաջողութեամբ պսակուեցաւ, բայց վերջնական արդիւնքը դեռ շատ հեռու է. հետեւաբար հարկ է զգուշաւոր ըլլալ մեր շարժումներուն մէջ եւ յարատեւել մեր նպատակներուն իրականացման մէջ։»

ՎԻԵՆՆԱ. — «Տէյլի Էքսփրէս»ի թղթակիցը Բեդերսպուրկէն կը հեռագրէ թէ Զարը գիր մը ղրկելով Զօր. Քուրօբաթքինի, կը շեշտէ Ճափոնցիներուն յաղթելու կարեւորութիւնը։ Զարը իր նամակը վերջացնելով, կը հրամայէ թէ կռիւը պէտք է շարունակուի մինչեւ վերջին զինուորը։

ՊԱՐԻԶ. — «Էքօ տը Բարի» Բեդերսպուրկէն լուր առաւ թէ Պալթիկի տորմիղը Լիպաւէն ճամբայ պիտի ելնէ յառաջիկայ ուրբաթ օր։

—Ռեւթէր Ջիֆուէն կ'իմանայ թէ ռուսական աղբիւրէ տրուած տեղեկութիւններու նայելով, ճափոնական վերջին ընդհ. յարձակումէն ի վեր կարեւոր կռիւ մը տեղի ունեցած չէ Բորթ Արթիւրի առջեւ։ — Հոկտ. 5ի գիշերը ճափոնցիները զօրք հանեցին Թաչէի ծոցին մէջ, ուրկէ Ռուսերը հարկադրուեցան քաշուիլ, թշնամին թուական առաւելութեան պատճառաւ։ Բայց միւս օրը ճափոնցիները դուրս հանուեցան ռուսական թնդանօթներուն կրակով։

ՎԻԵՆՆԱ. — Ռուս կառավարութիւնը 100 թօրփիլանաւ ապսպրեց Ֆիումէի Հուայթհէտ գործարանին։ Պատերազմին սկիզբէն ի վեր ասիկա երրորդ ապսպրանքն է որ նոյն գործարանը կը ստանայ Ռուսերէն։ Միւս կողմէ ճափոնական կառավարութիւնը այնչափ մեծ յանձնարարութիւն մը ըրած է Հուայթհէտ գործարանին որ, առնուազն երկու քանի տարի պէտք է գործադրելու համար։

ԼՈՆՏՈՆ. — Նիւքասըլկէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ճափոնցիները զօրք եւ թնդանօթ ցամաք կը հանեն մարէշալ Օյամայի բանակին համար։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 Հոկտ. — Մուքտէնէն հասած ամենավերջին լուրերու նայելով, կիրակի օրը Եէնթայի հիւսիսակողմը սկսած ճակատամարտը կը շարունակուի։ Արդիւնքը կասկածելի է։

—«Սէնթրըլ Նիւզ»ի Մանչուրիոյ թղթակիցը կը ծանուցանէ թէ Ճափոնցիները դադրեցուցին ռուսական բանակը պաշարելու համար սկսուած շարժումը։

ՊԱՐԻԶ. — Ճափոնական բանակին ամբողջ ճակատը բռնուած է Եէնթայի մօտ սկսած ճակատամարտին մէջ։ Այս ճակատը 25 վերստ երկայնութեան մը վրայ կը տարածուի։ Ռուսական կորուստները շատ մեծ են։

ՔԷՆԻՍԲՈՒՐԿ. — Ծովակալ Ալէքսէյէվ Խարպինէն դարձաւ Մուքտէնէն, ուր երկար խորհրդակցութիւն մը ունեցած էր Զօր. Քուրօբաթքինի հետ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Քէյփթաունէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Լորտ Միլներ մօտերս պիտի հրաժարի Հարաւային Ափրիկէի կուսակալի պաշտօնէն։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 13 Հոկտ. — Գիւղեր Թօքիօյէն հասած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ նոյն քաղաքին մէջ կարծիք կայ որ Ճափոնցիները արգիլած են Եէնթայի վրայ Ռուսերու կողմնակի շարժումը։

ՊԱՐԻԶ. — Բեդերսպուրկէն հեռագիրներ կը հաստատեն թէ վերջին կռիւներուն մէջ Ռուսերուն կորուստը մեծ չէ. սակայն զինուորական շրջանակներու մէջ մտահոգ են։

—Զօր. Տանիլով վիրաւորուեցաւ վերջին կռիւին միջոցին։

—Բորթ-Արթիւրի կողմը բաղդատական հանդարտութիւն մը կը տիրէ։ Բայց ճափոնական տորմիղը կը կրկնապատկէ իր հսկողութիւնը, բերդաքաղաքին պարենաւորումը արգիլելու համար։

ՊԱՐԻԶ. — Երկուշաբթի օրէն ի վեր բուռն ճակատամարտ մը կը մղուի Եէնթայի հիւսիսակողմը։ Ճափոնցիները կը պահեն իրենց դիրքերը։

—Ճափոնցիները յարձակողականի սկսան։ Ռուսերը նորէն անցան Շէլի գետը եւ քիչ վերջը մեծ զօրութեամբ վերադառնալով, դարձեալ յարձակողականի սկսան եւ մինչեւ Եէնթայ ետ քշեցին ճափոնական աջ եւ ձախ թեւերը։ Միայն ճափոնական կեդրոնը իր դիրքը պահեց։

—Ռուսական աջ թեւը եւ կեդրոնը յաջողեցան տիրանալ Մուքտէնէն Եէնթայի կայարանը գացող գրեթէ ամբողջ երկաթուղիի գծին, ճափոնական աջ թեւը Եէնթայի հարաւակողմը կը քաշուի։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՓՈՓՈԽԵԱԼ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ	93.06
Ամենէն բարձր գինը	93 10½
Երէկուան վար գինը	93 06

ՌՈՒՄԷԼԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ Ֆր.	125.25
Երէկուան բարձր գինը	125.50
» վար »	125.25

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՒ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսաի Շահանէճէ միւպայէա օլունաճագ նօհուտըն պէհէր աէթէգ գըլէսի մէճիտի 20 ղշ. հիսաէպըլա 1 ղշ. 17 պուչուգ սանթիմ ֆիյաթըլա Թալիպի էօհաէսինաէ օլուպ, Թըր. էվվէլին Զնճի ճումաա էրթէսի կիւնինէ գատար 100աէ 3 Թէնզիլի պիրգադուլ հէվմը մէզքիւրաէ ինալէի գաթիյէսի իճրա խաիլէճէկինաէն, Թէնզիլիյէ իԹայա Թալիպ օլանլարըն Թէէմինաթ ագչէսինի վէ եա միւԹէպէր քէֆալէԹնամէյի միւսԹասհըպէն հէվմը մէզքիւրաէ նիհայէԹ սաաԹ 10ա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւչարէլէյհայա կէլմէլէրի։

29 Իյլուլ 320 3—1

* *

	Ղրշ.
Ֆրանսըզ մալընտան քօԹին գունտուրա	60
Շարգ մալընտան քօԹին գունտուրա	44
Տէվէ աէրիսինաէն չիզմէ	88
Վիտէլյատան պէյազ գօնճըլ չիզմէ	88
ԹէլաԹին չիզմէ	75
Րուղէն »	80
Տէվէ աէրիսինաէն չիզմէ	117
ՎաքէԹատան քօԹ »	52
Տէվէ աէրիսինաէն պէյազ գօնճալըչիզմէ	90

Խազինէի Խասսաի Շահանէճէ միւպայէա օլունաճագ քօԹին, գունտուրա վէ չիզմէ՝ պալաաէ հիզալարընտա մուհարրէր ֆիյաԹլարըն Թալիպի էօհաէսինաէ օլուպ Թըշ. էվվէլին Զնճի ճումաա էրԹէսի կիւնիւ ինալէի էվվէլիյէսի իճրա գըլընաճաղընտան Թէնզիլիյէ իԹայա Թալիպ օլանլարըն Թէէմինաթ ագչէսինի վէ եա միւԹէպէր քէֆալէԹնամէյի միւսԹասհըպէն հէվմը մէզքիւրաէ նիհայէԹ սաաԹ 10ա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւչարէլէյհայա կէլմէլէրի։

2 Իյլուլ 320 3—1

ՈՒՏԻՃ. ՈՒՏԻՃ. ՈՒՏԻՃ

Ձեր մուշտակեղէնները, զգեստները, մետաքսեղէնները, գորգերը, կահերը եւն. ուտիճներէ (կիւվէ) ազատելու եւ կատարելապէս պահպանելու համար գործածեցէք

ՊԱՂ ՕԴԻ
ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐՈՒՆ

Ալ նաֆթալին, քափուր (քեաֆիրի) եւ ուրիշ հոտող նիւթեր մի՛ գործածէք, այլ պատրաստուած եւ չոր օդի մէջ պահեցէք զանոնք։

ՊԱՀՊԱՆՈՒԵԼԻՔ առարկաները կ'ընդունուին օրուան ամէն ժամուն.—

Պոլիս, Պալըգհանէի մԹերանոցին մէջ։ Ընկերութեան կեդրոնատեղին մէջ, 12, Խորասանճի Խան, Սիրքէճի։ Պէյօղլը Տան մէջ, Թիւ 500, 244, 370, Բերա, Մեծ-Փողոց։

ՍԱԿԱԳԻՆ

	ղշ.		
Այրերու եւ կիներու վերարկու	15	ամառուան.	
Բէլերին	15	»	»
Ձեռնամուշտակ	7	»	»
Վզնոց եւ պօա	7	»	»
Գլխարկներ եւ մուշտակեղէն մանր առարկայք	10	»	»
Պայուսակներու կամ սնտուկներու մէջ դրուած մեծաքանակ առարկաներու համար	30	ղշ. ամիսը եւ խարանորդ մեգր	
Բուրդէ կամ մետաքսէ գորգեր, շալեր եւ ուրիշ արժէքաւոր մետաքսեղէններ եւ բրդեղէններ	30	»	»

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ՑԱՑՄԱՆՆԵՐ այն ընտանիքներուն համար որոնք երկար ժամանակի մը համար ուրիշ տեղ պիտի երթան։ Պահպանելու մԹերանոցին մէջ դրուելու համար կ'ընդունուին կահեր եւ ուրիշ տանին իրեղէններ։ Մուշտակեղէններ կամ ուրիշ մանր առարկաներ պարունակող կապոցները պէտք է ամուր կերպով մը ծրարուած ըլլան եւ վրան տէրոջ անունը գրուած ըլլայ։ Վերոյիշեալ գիներէն զատ, կէս առ հարիւր յաւելուածական տուրք մը պիտի առնուի իբրեւ ապահովագրութիւն հրդեհի դէմ, եւ տէրկա՝ առարկային տէրոջը ըսած արժէքին վրայ։

50—29

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ
ՊԵՐՊԵՐԵԱՆ ԵՒ ԳԱԳՄԱՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Սուլթան Համամ Թիւ 7 Սինկերի մասնաճիւղին դիմացը

Սոյն հանրածանօԹ վաճառատունը, որ երբեմն հաստատուած էր Մ. Հիւսէյինճեան եւ Ընկ. անունով եւ 20 տարիէ ի վեր մեծ համբաւ շահած է հարսանեկան մոմերու, Ճերմակութեան հագուստներու եւ գլխաւորապար կիներու եւ աղջիկներու գլխարկաշինութեան մէջ, այմնգամ աւելի ընդարձակելով իր գործերը, վերոյիշեալ վաճառատունը փոխադրուած է։

Այդ առԹիւ կը ծանուցանէ պատհասարակութեան Թէ՝ բոլորովին առատբեր եղանակով մը, եւ անհուատալի աժան գիներով եւ արագապէս կը պատրաստէ խիստ շքեղ եւ գեղեցիկ ժամանակի կը ծախէ քօղեր, գլխարկներ, ափսէրներ, ծանր քօղի անաւկներ, ձեռնոցներ, երիզ, յաճախ պաւքէԹներ։ Նոյնպէս ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ հագուստներու համար տեսակներ, սիւղէնի, պրօսէի, առԹէն լիւքսի եւ օԹօմանի վրայ բանուած ընտիր պրապերով։

Կիներու գլխարկաշինութիւնը կատարելագործելու համար ամէն ջանք, գործ դրուած է չնորհիւ առաջնակարգ մասնագէտներու եւ ճոխ ապրանքներու որոնք կը մրցին Բերայի ամէնէն մեծ վաճառատուններուն հետ։ ԿԷՍ ԺԱՄՈՒԱՆ մէջ կը պատրաստուին եւ կը յանձնուին ամենաընտիր գլխարկներ։

Վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ ծաղիկներ, փետուրներ, էկրէԹ, մետաքսէ փայլուն քրէԹօններ, ժապաւէններ, վուալներ, եւ մանչերու յատուկ ամէն տեսակ գլխարկներ, ժանեակներ, ժապաւէններ, խաղճերու եւ կառնիԹիւռներու ճոխ տեսակներ, բօնժէ, ԹաֆԹա, մուսլին տը սուա, անԹէն լիպէրԹէ, քրեփ անկլէ, Թավուլ, ֆէյլու, կիներու եւ աղջիկներու վզանոցներ, քօրսէներ, ձեռագործի ամէն տեսակ աւրեւներ եւ զարդեղէններ, ալմնններու ծաղկեայ էԹաժէրներ մեծ տերեւներով պատրաստուած։

Դիմեցէք, եւ դժգոհ դուրս չպիտի ելլէք։ 50—35

ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

ՄԵԾ ՀԱՑ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ պատրաստ եւ չափու վրայ հանդերձներու, Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի մօտ, Թիւ 25։

Այս վաճառատան հիմնադիրն, Արտակ Մօսիկեան, տարիներէ ի վեր, իր ուղղամտութեամբ յաճախորդներուն վստահութիւնը եւ համակրութիւնը գրաւած ըլլալով եւ փափաքելով իր գործառնութիւններն աւելի ընդարձակել, իրեն ընկեր-եղբայր առած է Վահան Տամլամաեան անուն փորձառու երիտասարդն։ Երկու ընկերներ պիտի աշխատին, պիտի ջանան իրենց բազմաԹիւ յաճախորդներու գոհունակութեանն մաժանալ եւ իրենց նշանաբանն պիտի ըլլայ՝ ճշդապահութիւն եւ աժան ծախել զատ ծախելու համար, ինչ որ ասկէ առաջ Արտակ Մօսիկեանի ուխտն էր։ Վաճառատան մէջ հրապարակին վրայ նմանը չտեսնուած վարպետաձեւով մը միշտ ներկայ է եւ պաշտօն ունի հսկել Թէ պատրաստ եւ Թէ յանձնարարուած հանդերձեղէնաց լաւ եւ անԹերի պատրաստութեան։ Կը խնդրուի ազնիւ յաճախորդներէն չմոռնալ Հաճի Շահին եւ յիշել Թէ միայն այս վաճառատունն է որ ինքնօգնուԹեամբ վհիմուած է, Այլան պէքերի վէքսիճ»ի գործնական գաղափարով։

Նոյեմբեր 1էն մինչեւ Մայիս 1 վաճառատունն կիրակի օրերն բաց է։ Մէկ Թիւ 2 ղրշ. առկարկութիւն չկայ։ 50—29

ՅԱԿՈԲ ՏԻԼԻՄԷԹԻՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

Պոլիս Մահմուտ Փաշայի գլուխը, 271

Վաճառատանս մէջ կը ծախուին հարսնիքի համար ամէն տեսակ չաքարեղէններ եւ ըմպելիներ, ինչպէս նաեւ երեկոյԹներու եւ անուան տօնախմբութեան օրերու համար տեսակ տեսակ չաքարներ եւ ըմպելիներ։

Անուշեղէններու յատուկ գործարան մըն ալ ունենալով վաճառատունս յանձնարարուած անուշները եւ զանազան չաքարեղէնները մեծ ուշադրուԹեամբ կը պատրաստուին վաճառատանս մէջ։ Կը գտնուին նաեւ ֆոնտան եւ ուրիշ տեսակ շաքարներու ճոխ մԹերքները։

Պատուէրներէ եղած յանձնարարուԹիւնք մեծ փուԹով կը կատարուին։ Գիները շատ աժան են։ 104—81

ՋԱՎՈՒՇ ՕՂԼՈՒԻ
ՍԻԿԱՌԻ ԹՈՒՂԹ
ԹԻՒ 14 ԹԻԹԻՐԻՆ ԿԷՕՄՐԻԿԻՆ ԹԻՒ 14

Այս սիկառի Թուղթերը որոնք խառիստ նշանը կը կրեն, իրենց ընտիր տականութեան հետեւանօք մեծ յաջողուԹիւն գտած ըլլալով, շատ մը կեղծերը երեւան ելած են, կեղծարարներու դէմ օրինական միջոցներ ձեռք առնուած են Թէեւ, բայց կը յանձնարարուի յարգոյ յաճախորդներուն ալ, որ մասնաւոր ուշադրութիւն ընեն նոյն Թուղթերու տակին, ինչպէս նաեւ ԹիւԹին կէօմրիւկի Թիւ 14, մեր վաճառատան յատուկ վաճառանիշին, որովհետեւ ծխավաճառները ամենք աւելի առատ շահելու փափաքով, յաճախորդները կը խաբեն, եւ մեր ընտիր ու զուտ Թուղթին տեղ վար տեսակ եւ կեղծ Թուղթեր քըչել կ'աշխատին։ Ամէն պարագայի մէջ կրկին ու կրկին կը յանձնարարուի մասնաւորապէս ուշադրութիւն ընել խարիսա նշանին, եւ Թիւ 34 ԹիւԹին կէօմրիւկի պաշտօնային վրայ իր վաճառատան վաճառանիշին։ 78-10

ՔՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1863ԻՆ
ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 250.000.000 ՖՐՔ
ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ

Գլխաւոր գործակալութիւն.— ՂալաԹիա Կամուրջին գլուխը։

Բերայի մասնաճիւղ.— Մեծ-փողոց Թիւ 333։

Պոլսոյ մասնաճիւղ.—ՍուլԹան Համամ, Ալլահվէրտի խան։

Գլխաւոր գործակալութիւնը եւ մասնաճիւղերը Պանքայի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործառնութիւններ կ'ընեն.

ՂալաԹիոյ գործակալութիւնը, ինչպէս նաեւ Բերայի մասնաճիւղը ունի վարձու դրամարկղներ, որոնք աւելունուԹեան ու վարձքի չափերու որութեան տեսակէտով անմրցելի են։ Վարկագրի տէրերուն տրամադրութեան տակ դրուած են ՂալաԹիոյ եւ Բերայի գրասենեակներուն մէջ սրահներ Պոլսոյ մասնաճիւղը ապրանքի փոխարէն փոխատուութիւններ կ'ընէ եւ իբր գրաւ կընդունի ապրանքներ, որոնք ի պահ կը դրուին առանց վարձքի Սիրքէճիի մէջ ունեցած իր մասնաւոր մԹերանոցին մէջ։ 20—18

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ՀԱՍՈՅԹՆԵՐՈՒ ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ
40 ՐԴ ՇԱԲԱԹ, 1904 ՀՈԿՏ. 1էն 7

ՀԱՅԴԱՐ-ՓԱՇԱ-ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ
ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒԱԾ ԳԻԾ 578 ՔԻԼՈՄԵԴՐ

Քիլոմեդրի տարեկան հասոյթը

Փոխադրութիւն	Ներկայ շրջան Ֆրք.		Նախորդ շրջան Ֆրք.		Տարբերութիւն յաւելում Ֆրանք		Նուազում Ֆրանք	
Շաբթուան մէջ	20038	11	15776	18	4261	93		
Նախորդ շաբաթներու	9366	53	9783	88			417	35
Ցունվար 1էն	9632	37	9933	69			301	32

ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ-ԳՕՆԻԱ ԳԻԾ
ՇԱՀԱԳՈՐԾՈՒԱԾ ԳԻԾ 445 ՔԻԼՈՄԵԴՐ

Փոխադրութիւն	Ներկայ շրջան Ֆրք.		Նախորդ շրջան Ֆրք.		Տարբերութիւն յաւելում Ֆրանք		Նուազում Ֆրանք	
Շաբթուան մէջ	11799	22	7051	76	4747	46		
Նախորդ շաբաթներու	4198	35	4734	07			535	72
Ցունվար 1էն	4387	69	4792	01			404	32

ՄԻ՛ ՁԱՆՁՐԱՆԱՔ

աշնան կամ ձմեռուան
ԵՐԿԱՐ ԳԻՇԵՐՆԵՐԷ

Այլ գնեցէք ընտանեկան անմեղ զբօսանքներու գեղեցիկ հաւաքածոն

ԺԱՄԱՆՑ
ԿԱՄ
ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԽԱՂԵՐ

Զ. Տ. Ս. ՓԱՓԱԶԵԱՆԻ որ հրատարակուած է եւ կը ծախուի

5 ՂՐՇ.Ի

Մի ըսէք այլեւս Թէ գիշերները երկարեցան, ինչպէս ժամանակ պիտի անցնենք։

Առէք ԺԱՄԱՆՑ մը եւ կրնաք ձեր բոլոր ձմեռը զուարճանալ եւ զուարճացնել ձեր հիւրերը։

Անհրաժեշտ ամէն մարդու, անհրաժեշտ ամէն ընտանիքի։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառներու եւ հեղինակին քով, Կ. Պոլիս Պալըգ Պազար։ 25—7

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

NORTH BRITISH & MERCANTLE
ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1809ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	16,898650	» »
1902ի հասոյթը	3,550,883	» »

NORTHERN ASSURANCE COMP
ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԻՆՇՈՒՐԸՆՍ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1836ԻՆ

Դրամագլուխ	3,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի դրամ	6,523,504	» »
1902ի հասոյթը	1,515,600	» »

Վնաս 41,000,000 Անգլ. ոսկիի կանցնի

Այս ընկերութիւնք հաւաքաբար իրենց ընծայած բացարձակ վստահութեան հսկայ դրամագլխի եւ պահեստի գումարաց տեսակէտով հրդեհի դէմ ապահովագրութիւններ կ'ընդունին չէնքերու, կարասեաց, վաճառքի եւն. ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ ԳՆՈՎ ԵՒ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ՔԱՆ ՈՒՐԻՇ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ.

Վճարմունք արդարութեամբ անմիջական եւ առատաձեռնութեամբ կը կատարուին

Մինչ այժմ հրդեհի վնասուց համար վճարուած գումար ՔԱՌԱՍՈՒՆԸ ՄԷԿ ՄԻԼԻՈՆ Անգլ. ոսկին կ'անցնի

ՄԱՐԻԹԱՅՄ
MARITIME INSURANCE Cie Lt
ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 500000, ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 160000

Այս ընկերութիւնն եւս չոգենաւուց եւ առագաստանաւուց մէջ բեռցուած ապրանքներն եւ դրամածրարներն ինչպէս նաեւ ամենաբիւրք ԹղԹատարով ղրկուած ինչքերը խիստ չափաւոր եւ օգտակար պայմաններով կ'ապահովագրէ։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ Կ. ՊՈԼՍՈՅ, Գ. Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ.— ՂալաԹիա, Մէհմէտ Ալիփաշա Խան Թիւ 22։ 20—19

ՀԱՃԻ ՍԱՐԻՄ ՈՐԴԻՔ

Վաճառատուն օսմանեան եւ եւրոպական շաքարեղէններու

Բերա, Թագսիմ, Թիւ 52 եւ 54

Այս հանրածանօԹ վաճառատունը որ բազմապատկած է իր բոլոր ապրանքի տեսակները, կը սահմանէ նաեւ հարսանիքներու, կնունքներու, անոյին հանդիսութեանց, ինչպէս նաեւ նմանօրինակ ամէն առիԹներու մէջ պէտք ըլլալիք շաքարի, անուշեղէնի, լիքէօրիմամբերու եւ ուրիշ նիւԹերու հայԹայԹումը, ինչպէս նաեւ սպասարկուԹիւնը։

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— «Հաճի Սարիմ որդիք» վաճառատունը ո՛չ Բերայի մէջ, ո՛չ ալ ուրիշ տեղ մասնաճիւղ ունի։ 100—41

ԱՈՒԹՒԸՆ ՕԳՈՒՍՏ ՔԱՂԷԼ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԵՐՃԱՅԻ

ԱՊԱՌԻԿ ԵՒ ԿԱՆԽԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄ

Գոհարեղէններու, ամէն տեսակ կահ կարասիներու եւ ամենէն նորաձեւ հագուստներու, եւն.

Պատիւ ունինք ծանուցանել պատուարժան հասարակութեան Թէ՝ մեր վաճառատանց ապրանքներուն տեսակները աւելի ճոխացնելու ու մեր յարգելի յաճախորդաց ա եւս գոհացում տալու նպատակաւ, ընկերութեան վերաբերեալ ամէն տեսակ ապրանքներէ զատ, կիներու եւ այրերու համար՝ եւ մեծ ու փոքր ամէն տարիքի յատուկ զգեստեղէններու, ճերմակեղէններու (Թօհաֆիէ) ու միանգամայն ամէն տեսակ առաջնակարգ կարասիներու (ձեղունի լամբաներ, աֆիշէններ եւ այլն.) ճոխ մԹերանոց մը հաստատած ենք, խիստ դիւրամատչելի գիներով, եւ կանխիկ ու ապառիկ պայմաններով։

Արդ՝ կը խնդրուի մեր համակրելի յաճախորդներէն, որ բարեհաճին դիմել վերոյիշեալ վաճառատունները, ուրկէ անտարակոյս անհուն գոհունակութեամբ պիտի մեկնին։

ՎՃԱՐՄԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

1. Ապառիկ գնողներու համար հարիւրին 20 կանխիկ եւ մնացեալ գումարին հարիւրին 5 չաբաԹական վճարմամբ։
2. Կանխիկ գնողներու համար հարիւրին 5 զեղչ։
3. Կանխիկ ծախուած ապրանք՝ներէն միմիայն աղամանդեայ գոհարեղէնները երբ գործածուած բայց անվնաս մնացած ըլլան՝հարիւրին 10 զեղչով, իսկ ապառիկ ծախուած եւ անվնաս մնացած միմիայն աղամանդեայ գոհարեղէններն ալ հարիւրին 15 զեղչով ետ կառնուին։

—«ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ՉԿԱՅ»—

Յ. Գ. Շաքարեան վճարմանց համար հաւաքիչներ բնդմիշտ պատրաստ են։

ՄԵԾ ՇՈՒԿԱՅ, ՈՍԿԵՐՉԱՑ ՓՈՂՈՑ ԹԻՒ 13 Կ. ՊՈԼԻՍ 50-4

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ „ՏԸՏ ՊՐԻՃ"
"DUDBRIDGE„ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ
ՔԱՐԻՒՂԱՇԱՐԺ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ
(ՄՕԹԷՕՌ)

ԵՆ ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆԸ, ԵՆ ԴԻՄԱՑԿՈՒՆԸ ԵՒ ԵՆ ԱԺԱՆՆ ԵՆ

1ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 500 ՁԻՒ ՈՒԺՈՎ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ ԿԸ ՇԻՆՈՒԻՆ

ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ.— Ղալաթիա, Թոմճանէ, թիւ 5
ԼԱԶԱՐԻՍԵՔ ԹՈՐԴՈՔ ԵՒ ԸՆԿ. 40—23

ԹԵՐԹՕՆ «ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ»Ի (189

ՄԱՐՍԷԼ
ԿԱՄ
ԳՍՂՏՆԻՔ ՆՈՐ ԲԱՐԻԶԻ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

Բայց որովհետեւ Մարսէլ չէր ուզեր այս տեսակ խնդիրները Բլէզի հետ յուծել, ուրիշ հարցում չըրաւ այլեւս։ Որոշեց Գ. Բոլիքէնի հետ իրիկուան ընթրելուն, ճարտար դարձուածքով մը իմանալ անկէ Թէ տակաւին կասկած մը ունէ՞ր իր կնոջ նկատմամբ։ ԵԹէ գլխաւոր եւ գերագոյն փափաք մը ունէր այդ պահուն, այն ալ իր սէրը Բլէզի յայտնելն էր, եւ ըսել անոր Թէ ամէն կարգի գոհացումին պատրաստ էր յանձն առնելու իրեն համար, ու զինքը ամուսնութեան խնդրել իր մօրմէն։

Մարսէլի աչքերը կ'ըսէին որդէն այս ամէնը. բայց իր բերանը չէր համարձակեր յայտնելու առանց բաներ։ Այսուհանդերձ դեռատի ու գեղանի աղջկան ալ աչքերը կ'ըսէին Թէ Մարսէլի իրեն համար տածուած սէրը մերժումի չպիտի հանդիպէր։

Մարսէլ այդ պահուն չէր համարձակեր բան մը խօսելու, պարզապէս այն պատճառաւ որ չէր ուզեր օգտուիլ քառ բախտէ իրենց այդպէս մինակ մնալէն։

ԵԹէ առանց իր մօրը այս մասին բան մը խօսելու, Բլէզի պէս ամօԹխած աղջկան մը առանձ առաջարկ մը ընէր, առերկա պարզապէս իրենց առանձնուԹիւնը կամ իրեն նկատմամբ տածուած վստահութիւնը չարաչար գործածել պիտի ըլլար։

Թէեւ Ամերիկայի մէջ ամուսնուԹիւնները կը կատարուէին առանց ծնողաց հաւանուԹեան, եւ երկու սիրող սիրտեր ազատ էին իրենց ուզածին պէս ամուսնութիւն կնքելու, բայց Մարսէլ համամիտ չէր ասոր, եւ կը յարգէր այս մասին Եւրոպայի մէջ տիրող սովորութիւնը, որուն համեմատ երիտասարդները շատ ազատ չէին կրնար ըլլալ իրենց ամուսնի ընտրութեան մէջ։

Բլէզ՝ կարծես Թէ գուշակելով այդ պահուն Մարսէլի խղճին դպող պարագան, ինք ալ ուզեց վերջ տալ իրենց այս առանձնական խօսակցուԹեան, եւ ըսաւ Բոլիքէնիներին Թէ մայրը իրե՛ն կը սպասէր։

Մարսէլ դեռատի աղջկան հետեւեցաւ՝ տիկին ՏօրԹիի քով երԹալու համար, այն յոյսով որ պիտի կրնար անոր հետ ունենալիք խօսակցութեան միջոցին Բլէզի համար տածած սէրը յայտնել անոր։

Ամերիկացին գեռ չարած մը առաջ, Պաօան ալ հօնտոյի պարահանդէսին մէջ կատարելապէս առաջ տեսած էր տիկին ՏօրԹին, եւ շատ երջանիկ իր երկու գեղեցիկ ու բարեկիրԹ աղջիկներուն քով։ Այս պատճառաւ երբ տիկին ՏօրԹիի սենեակը մտաւ, մասնագիտութիւն մը ունեցաւ, ներկայում մը տիկինին դէմքը բոլորովին այլայլւած էր։

Տիկին ՏօրԹիս մպտագին ընդունելէ ետքը Մարսէլը, «Աղջիկս, ինձ մինակ Թող» ըսաւ Բլէզի, որ համբուրելով իր մօրը ձեռքը, դուրս ելաւ առանց աւել խօսք մը ընելու։

Մարսէլ սովոր կը խորհէր.

—Հաւանաբար փնտռեն ամէն բան պատմեր է այս կնոջ, եւ պաշտօն ըրեր որ իրեն գէս հարցաքննէ այս պարագային անկարելի պիտի ըլլայ Բլէզի ձեռքը խնդրել։

Տիկին ՏօրԹի սկսաւ խօսիլ, երբ գեռատի աղջիկը դուրս ելաւ։

—Պարո՛ն, չնորհակալ եմ որ իմ հրաւէրս ընդունեցիք։ Թէեւ ձեզի ասանկ ձանձրոյԹ մը տալու իրաւունք չունէի, բայց պարագայի բերումով այս համարձակութիւնը կրցայ ունենալ։

Պ. տը Բոլիքաօս նշանացի կրպով հասկցուց Տիկին ՏօրԹիի Թէ իր մասին ցուցուցած վստահութեան համար շնորհապարտ է։

Կինը շարունակելով իր խօսքը.

—Պարոն, Թերեւս ձեր մեր մասին տածած համակրութիւնը չարաչար կը գործածեմ, երբ իմ գտնուած այս վիճակիս մէջ ձեր ուղիղմտութեան եւ ձեռնհասութեան դիմում կ'ընեմ։ Բայց դուք այնքան բարեսիրութեամբ վարուեցաք իմ ընտանիքիս հետ որ չեմ կրնար արգիլել ինքզինքս ձենէ ծառայութիւն մը խնդրելէ։

Մարսէլ չէր գիտեր Թէ ինչ պիտի ըլլար այս յառաջարկին հետեւանքը, բայց իր գոհունակութիւնը յայտնելու համար տիկին ՏօրԹիի այս խօսքերուն մասին։

—Տիկին, ըսաւ եԹէ ձեր պահանջելիք ծառայութիւնը իմ կարողութեանս սահմանէն վեր բան մը չէ, ուրախուԹեամբ պիտի մատուցանեմ ձեզի ձեզ, եւ առոր համար ինքզինքս երջանիկ պիտի նկատեմ։

Տիկին ՏօրԹի.—Իմ խնդրելիք ծառայութիւնս շատ կարեւոր է։ Անանկ ծառայութիւն մը զոր հին բարեկամէ մը անգամ խնդրելու համար բաւական համարձակութիւն պէտք է։

Մարսէլ.— Տիկի՛նս վստահ եղէք Թէ ձեզի եւ ձեր ընտանիքին ծառայութիւն մը մատուցանելու համար հին բարեկամի մը զգացումներով լեցուած սիրտ մը ունիմ։

(Շարունակելի)